

Kol Jákov

AZ ORTHODOXIA HÍREI

כ"ג אייר תשפ"ב - 2022.május 24.

Kiadja: Magyarországi Autonóm Orthodox Izraelita Hitközség

2. évfolyam 39. szám

Hetizakasz

BÖCHUKOTÁJ

פרשת בחקתי
הפטרה: ה' עוזי

„Ha a törvényeim szerint jártok és parancsolataimat megőrzitek és megteszitek azokat, akkor megadom esőiteket az ő idejűnkben és a föld megadja termését, a mező fája megadja gyümölcsét.”

Május 27. Szombat
bejövete: 20:09

Május 28. Szombat
kimenete: 21:29
מולד חודש סיון ביום ב'
2/18 18:04

Szináj-hegyének lábánál

Amikor az Örökkévaló kinyilatkoztatni akarta a szent Tant, szólította a népet: „Adjatok jótállókat arra, hogy megtartsátok a Tórát.” Mire a nép azt felelte: „Őseink legyenek a kezesek.” Erre az Örökkévaló így felelt: „Ők tartoznak nekem, bárcsak önmagukért felelhetnek. Hasonlít ahhoz a kölcsönvevőhöz, aki oly kezeset hozott, aki ugyancsak tartozik, ugyanannak a hitelezőnek. Hozzatok oly jó kezeseket, akik nem tartoznak nekem.” Erre a zsidók felajánlották gyermekeiket „בנינו עורבים אותנו”, s az Örökkévaló elfogadta őket, s a gyermekek vállalták a Tóra elhanyagolásából eredő bűnöket.

Ennek a Midrásnak (שיר השירים רבה 1:3) az alapeszméje, hogy Jiszáél jövője attól függ, mennyire érzi magát „gyermeknek”, aki jótáll őseiért. A Midrás értelmében a Tóra azon szavát „ויתילדו” („származásukat bizonyították”) úgy kell értelmezni, hogy „gyermeknek érezték magukat”, akiknek kötelességük hallgatni őseik szavára. Ezért fejt ki a „ויתילדו” szóból a Midrás bölcsessége a következőt: Amikor Jiszráél megkapta a Tant, a világ többi népe irigykedve és elégedetlenül mondták: „Miért érdemesítettek ezek az Istenhez való közelségre inkább, mint mi?” Felelte

erre az Örökkévaló: „Vajon ti is képesek vagytok gyermeki engedelmességre?”

A Tóra-adás ünnepe előtti hetekre egy másik szép tanítás a Gemará (88 שבת) következő részéből fakad: „Isten rájuk borította a Szináj-hegyét s azt mondta nekik: ha elfogadjátok a Tórát, jó, ha pedig nem, akkor ott lesz a ti pusztulásotok.” – Mindennapjainkban különféle gondokkal küzdünk, veszteségek érnek minket, valóságos „hegláncok” nehezdednek lelkünkre.

Láthatjuk: a zsidóság léte és fennállása tulajdonképpen csodán alapszik. Jiszráél csak akkor állhat fönn, ha a Szináj lábánál foglal helyet, azaz a Tóra-tanulással élet jut nekünk osztályrészül, a Tóra nélkül viszont az emberi törvényszerűség és előrelátás szerint az elpusztulás.

A Tóra-tanulás gyengülése kapcsolatos a gyűlölet erejének fokozásával. Ezt a Midrás bölcsei a Tóra következő szavaiban találta kifejezve: „הקל קול יעקב והידים ידי עשו”, – ugyanis, ha a „קול” szó „váv” nélkül van írva, akkor a könnyűségre, gyengeségre utal, s ha így fordítjuk: „Ha elgyengül Jákov tanházaiban a Tórát tanuló hang, Észov keze és hatalma egyre erősödik.” *Ráv Sussmann Mordecháj Efrájim Fischl rabbi egy tanítása alapján.*

English Corner - Parashat Bechukosai

The blessing that HaShem offers us in the beginning of the Parasha are subject to the condition of "I'm bechukosai telechu..." "If you walk in my statutes..." RaShI explains that this refers to toiling in Torah. Along the same lines, when HaShem details the punishment that will be meted out for failing to do that which is expected of us, RaShI says this refers to study Torah properly. Later on, however, HaShem tells

us exactly why these events will happen, "Then the land will be appeased for its sabbatical years (which were ignored)". The sins that bring on exile are clearly brought on by a failure to observe Shmita. RaShI calculates that each year of the seventy year Babylonian exile was a consequence of a Shmita year not being observed. Shmita isn't observed by putting the tractor in the garage and going to hibernation

for a year. If the Jewish people do not use that year for pursuing Torah as the goal, then the sabbatical year has not been observed, and the whole point of it has been tragically missed. The Jewish people at that time learned Torah but they viewed the Torah as a means to an end, not as the end in itself. They didn't use Shmita correctly, to toil in Torah for Torah's sake, as the purpose of creation. (Slifkin, Brea)

Shabbat Shalom, Sharon Paskesz

Böchukotáj (3Mózes 26:3-27:34.)

„És én megemlékezem szövetségemről Jákobbal meg szövetségemről Izsákkal, meg szövetségemről Ábrahámmal is megemlékezem, és az országról is megemlékezem.” (3Mózes 26:42.) – Mit keres a fenti mondat az intő beszédek között? Arra figyelmeztet minket az Írás, hogy ha ilyen őseitek voltak, mint Ábrahám, Izsák és Jákob, és ilyen országotok volt mint Erec Jiszráél, még sokkal-sokkal nagyobb a bűnötök. Ahogy ezt Ráv Jesájahu háLévi Horowitz rabbi, a השל"ה הקדוש szerzője megfogalmazta: egy előkelő családból származó ember, aki a királyi palotában nevelkedett, ha vétkezik a király ellen – bűne sokkal súlyosabb mint egy tanulatlan, faragatlan valakinek, aki valahol egy tanyán nőtt fel.

Úgy áll a Királyok könyvében: „És nem bántotta őt az atyja soha életében, hogy mondta volna: Miért cselekedtél így? ”

(Első könyv 1:6.) – A fenti idézet Adonijóról, Chagisz és Dávid király fiáról beszél. A Vilnai Gáon úgy magyarázza, hogy „nem bántotta atyja soha életében” – az a gondolat, hogy Dávid király az édesapja, soha „nem bántotta” Ádonijót, „hogy mondta volna” lelkének „miért cselekedtél így” – nem ébresztette megbánásra, ezért nem volt alkalmas a királyságra.

Izrael fiai kiáltanak, könyörögnek az Örökkévalóhoz, hogy emlékezzen meg atyáik érdeméről. Mégsem kapunk választ, mert ugyanakkor Erec Jiszráél is kiált az Örökkévalóhoz, mert bűneink miatt el lett hagyva és parlaggá vált. Ezt mondja a Teremtő: „És én megemlékezem szövetségemről Jákobbal meg szövetségemről Izsákkal, meg szövetségemről Ábrahámmal is megemlékezem”, de mit tegyek „az országról is megemlékezem”, mert kiált hozzám, hiszen

megszentségtelenítettétek, és ezért „az ország elhagyatva lesz tőlük, [...] elpusztultan és náluk nélkül [...]” (3Mózes 26:43.) (Mose Álsich rabbi és בעל הדקע)

„Ha pedig birtokának földjéből szentel valaki az Örökkévalónak, akkor legyen a becsérték a vetéséhez képest; [...]”

(3Mózes 27:16.) – Rabbi Akiva Szajfer Pozsonyból a következőképpen magyarázta ezt a mondatot. Egy embert aszerint ítéltünk meg, hogy hogyan nevelte, tanította gyermekeit. Ha meg akarjuk nézni, hogy ki az ember, mik az értékei, vizsgáljuk meg milyen nevelést, oktatást választott gyermekeinek. Eszerint láthatjuk mi a belső értéke. Így magyarázta ezt a mondatot: „[...] a becsérték a vetéséhez képest” – meg akarod nézni embernek az értékét akkor, „לפי זרעו” – a héber „זרע” szó magot, vetést, ültetést jelent. De jelentheti a leszármazottat, utódot is.

Gut Sábesz, Paskesz Zev

Hanna Garden grillterasz

Megnyitott a Hanna Garden új grillterasz, ahol tűzön készített glatt kóser finomságokkal várjuk vendégeinket!

Nyitvatartás:

Kedd - Csütörtök: 18:00-23:00

Szombat: Sábesz kimenetele után 1 órával

Melave Malka BBQ

Hanna Garden étterem

Kínálatunkban a hagyományos magyar és zsidó konyha nélkülözhetetlen fogásai szerepelnek.

Asztalfoglalás

(06 1) 342 1072

web: hannagarden.hu

e-mail: hannagarden@maoih.hu

Cím: 1075 Budapest, Kazinczy utca 29-31.

Nyitvatartás:

Vasárnap - Csütörtök: 12:00-22:00

Péntek: 12:00-16:00

Teszünk eleget a Tóra továbbörökítéséért?

2. rész

Egy tradíciókat legalább alapjaiban ismerő zsidó családban felnövekvő gyermek már korán megtanulja, hogy részese valami különlegesnek, valami nagynak, valami megmagyarázhatatlannak. Mindannyiunk gyermekkorában bizonyára van egy olyan első, meghatározó emlék ezzel kapcsolatban, amire vissza tudunk emlékezni. Esetleg az első peszáchi széder este, ahol mi tettük fel a négy kérdést, vagy akár mi csentük el az afikajment? A Chanuka gyertyák lángjai? Amikor megtanultuk, hogy egy ősi kapocs köt össze bennünket Ábrahámval és Sárával?

Amikor ráébredünk arra, hogy többek vagyunk, mint egyének, hogy részesei vagyunk a legkülönlegesebb, a legvarázslatosabb közös történelmeknek és sorsnak, amit a világ valaha is látott. – Ez a mi örökségünk, és a legfontosabb, amit tehetünk, hogy továbbadjuk azt gyermekeinknek. Ennek köszönhető, hogy itt vagyunk, hogy elejünk is így tettek évezredekén keresztül.

Azonban ez ma, egyben az egyik legnagyobb hiányosságunk is. A diaszpóra nagy részében, a vegyes házasságok száma lassan eléri a 70 %-ot. Másképp megfogalmazva ez azt jelenti, hogy tízből majdnem hét zsidó úgy dönt, hogy nem egy másik zsidóval köti össze az életét. Ez minden korban egy lesújtó szám.

Voltak idők, mint a 15. századi Spanyolország, ahol terrorban éltek, és halálfélelmükben kikerestek a zsidók. A 18. századi Németországban és a 19. századi Oroszországban az antiszemita pogromok eredményeképp a zsidók sokasága választotta az asszimilációt. De ma, azokban

az országokban, ahol a vegyes házasságok száma a legtöbb, nincs terror és fenyegetettség.

Nem is olyan rég hagytuk magunk mögött azt a századot, ahol 1933 és 1945 között, a zsidók egy harmadát, az európai zsidóság 80%-át gyilkolták halomra. Azonban mi nem adhatunk posztumusz győzelmet gyilkosainknak!

Milyen nagyobb elégtételt tudnánk adni a jelenlegi és akár jövőbeni ellenségeinknek, mint, hogy mi magunk megszűnünk zsidónak lenni?

A korábban emlegetett ősi kapocs, a Tóra generációról generációra való adása repedezik és török darabjaira, ha nem cselekszünk.

Hogy lehet hát az, hogy évezredek szenvedés és reménykedés után a zsidók mégis hátat fordítanak a zsidóságuknak, őseik örökségének?

Az, hogy ma zsidóként élhetünk, hogy egyáltalán élhetünk, azt felmenőinknek, az ő reményüknek, harcaiknak, áldozatvállalásaiknak köszönhető. Mi mit teszünk ezért?

A Tóra egyetlen helyen hivatkozik arra, hogy a Teremtő miért választotta Ábrahámot: „Mert megismertem őt, hogy meg fogja parancsolni az ő fiainak és az ő házának maga után, hogy őrizze meg az Örökkévaló útját, cselekedvén igazságot és jogot, hogy elhozza az Örökkévaló Ábrahámra, amit szolt róla.” (1Mózes 18:19.)

Ábrahám azért lett kiválasztva mert vállalta, hogy továbbadja hitét a következő generációnak. S felmenőink az ősapánkhoz hasonlóan, így tettek a közelmúltig. Tehetünk-e mi másképp?

Jonathan Sacks rabbi előadásainak nyomán.

Európai fiatalok a Kazinczyban

A hétvégén közel 150 fiatal járt a Kazinczy zsinagógában, ahol együtt énekeltek és ámultak el a zsinagóga szépségétől. Egész Európából érkeztek fiatalok Magyarországra, hogy együtt eltölthessenek egy sábeszt. A Sábáton első programja a Kazinczy zsinagóga látogatása volt. A gyerekek felfedezték a zsinagóga

érdekes múltját és lenyűgöző belső terét.

Ukrajnából is nagy számmal érkeztek fiatalok a zsinagógába, akik közül az egyik Kijevből menekült fiú így fogalmazott: „Jó érzés újra egy szép, történelemmel teli zsinagógában lenni”

Ráv Fellner Simon Chájim háLévi jorcájtja

Idén május 28. sábeszre esik Ráv Fellner Simon Chájim háLévi (1837-1901) beledi rabbi évfordulója, ijár 27. Régi Talmud-tudós családban látta meg a napvilágot, apja Ráv Joél mattersburgi dajen volt. Az „oberlandi” típusú orthodoxia egy kiemelkedő alakja volt, aki a célemi főrabbi, Ráv Katz Menáchem egyik leányát, Rivkát vette feleségül, s egy ideig apósa mellett rabbiülnekként is működött. 1863-ban hívták meg beledi főrabbinak, mely posztot majd' negyven éven keresztül, egészen a haláláig megtartott. Életét a tanulásnak és az imádkozásnak szentelte, halála egy reggel a kettő között, a zsinagógából a tanházba vezető úton érte utol. Temetésén fiát, Fellner Joél háLévit az ő kaftánjába és kalapjába öltöztették, majd megválasztották helyébe, aki ezután két évtizeden keresztül vitte tovább apja örökségét Beleden, majd 1922-től Sátoraljaújhelyen, ahol időközben főrabbinak választották. Emlékéből fakadjon áldás!

Lág báOmer - ל"ג בעומר

Nagyon jó hangulatban ünnepeltük a Lág báOmert.

Kazinczy Női klub

Minden érdeklődőt szeretettel várunk a Kazinczy Női klubban májusban is:
Május 25. szerda Parashat Bechukosai
 17:00-18:00 héberül 18:00-19:00 angolul
Május 29. vasárnap 17:00 A Női klub havi találkozója, Mátán Tóra tevékenységek nőknek

Cím: 1075 Budapest, Kazinczy utca 29-31.

Imaidők az orthodox imaházakban (2022.05.27.-06.02.)

	Szomatfogadás	Szomaton (reggeli, délutáni és esti ima)	Hétköznaponként (reggeli, délutáni és esti ima)
Kazinczy nagyzinagóga	20:20	09:00; 20:10; 21:29	08:00 és 09:00 (va.) 07:00 és 08:30 (hé.-pé.) 13:30 (va.-pé.) 20:20 (va.-csü.) 20:50 és 21:45 (va.-csü.)
Dessewffy zsinagóga	18:45	09:30; 19:30	08:30; 19:45; 20:45
Alma utcai imaház	—	09:00	—
Teleki téri stiebel	—	09:00	—
Visegrádi Sul	—	09:00	—

LEGYEN A TÁMOGATÓNK!

Kolel • Kazinczy Sász Chevra • Kazinczy Zsinagóga • Dessewffy Zsinagóga • Alma utcai Zsinagóga • Női Klub • Kazinczy Klub • Kidus • Mikve • Talmud Tóra gyerekeknek • Adomány a rászorulóknak • Chevra Kadisa

www.tamogatas.maoih.hu

Sávuot június 4-5.

éjszakai tanulás

Részletes program a jövő héten.

Kazinczy klub

Ulti, rómi, sakk a Kazinczy klubban.
Újra kártyaasztalhoz ülünk a Kazinczy klubban.

Mindenkit szeretettel várunk minden szerdán
14:00 - 17:00 óra között!

Helyszín: Hanna Garden Glatt Kóser Étterem feletti első emeleti szalon.